U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Radovana Havelce, JUDr. Milana Kamlacha, JUDr. Zdeňka Kühna, a JUDr. Vojtěcha Šimíčka v právní věci žalobkyně: **L. B.,** zastoupené JUDr. Blankou Dalibovou, advokátkou se sídlem Klusáčkova 12, Týnec nad Sázavou, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 8. 2008, č. j. OAM-393/VL-10-ZA-03-PD1-2006, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 13. 3. 2009, č. j. 47 Az 61/2008 - 47, ve znění opravného usnesení ze dne 21. 5. 2009, č. j. 47 Az 61/2008 - 53,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Advokátce JUDr. Blance Dalibové **se** odměna **nepřiznává.**

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobkyně jako stěžovatelka domáhá zrušení shora označeného rozsudku Krajského soudu v Praze, kterým zamítl její žalobu proti výše uvedenému rozhodnutí žalovaného, jímž byla zamítnuta její žádost o prodloužení doplňkové ochrany podle § 14a zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neboť v daném případě pominuly důvody, pro něž byla stěžovatelce doplňková ochrana udělena (§ 17a odst. 1 písm. a) zákona o azylu).

Krajský soud nepřisvědčil námitkám stěžovatelky směřujícím proti nedostatečnému objasnění stavu věci a nesprávnému posouzení otázky existence důvodů pro prodloužení doplňkové ochrany a její žalobu proto zamítl. Podle krajského soudu žalovaný spolehlivě zjistil skutkový stav, když vycházel z výpovědí poskytnutých samotnou stěžovatelkou a ze zpráv o aktuální situaci v Bělorusku. Stěžovatelčinu námitku ohledně opomenutí skutečnosti, že byla před odchodem z vlasti zaměstnána v literárním muzeu propagujícím běloruský jazyk, považoval soud za účelovou, neboť v průběhu azylového řízení

jmenovaná jako příčinu emigrace uváděla výlučně ekonomické problémy a na dotaz žalovaného výslovně uvedla, že v souvislosti se svým zaměstnáním neměla žádné potíže s běloruskými státními orgány. Pokud stěžovatelka namítala, že v jejím případě nedošlo ke změně rozhodných skutečností do té míry, aby bylo možno aplikovat § 17a zákona o azylu a v důsledku toho zamítnout její žádost o prodloužení doplňkové ochrany, krajský soud s odkazem na zprávy o situaci v zemi jejího původu a při zohlednění skutečnosti, že dotyčná evidentně nepatří mezi opoziční politické aktivisty, uvedl, že tvrzené nebezpečí státní represe je v případě jejího návratu do vlasti prakticky vyloučeno. Krajský soud se tedy ztotožnil se závěrem žalovaného, že v případě stěžovatelky není dán důvod pro prodloužení doplňkové mezinárodní ochrany.

Stěžovatelka proti tomu v kasační stížnosti uplatňuje důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s."), přičemž podrobněji rozvádí pouze důvod ve smyslu písm. a) citovaného ustanovení, když zpochybňuje závěry žalovaného a krajského soudu o neexistenci nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu. Stěžovatelka poukazuje na to, že podle § 17a odst. 1 písm. a) zákona o azylu se doplňková ochrana odejme, pokud okolnosti, které vedly k jejímu udělení, zanikly nebo se změnily do té míry, že již doplňkové ochrany není zapotřebí, a domnívá se, že v jejím případě k zániku či zásadní změně rozhodných okolností nedošlo. Stěžovatelka uvádí, že trestněprávní ustanovení umožňující stíhat osoby pro diskreditaci republiky v zahraničí, jehož možná aplikace běloruskými orgány byla v jejím případě důvodem pro udělení doplňkové ochrany, je stále v platnosti, přičemž ze skutečnosti, že podle zpráv o situaci v Bělorusku toto ustanovení dosud nebylo aplikováno vůči navrátivším se žadatelům o azyl, nelze dovozovat, že se tak nestane v budoucnu. Riziko trestního stíhání stěžovatelky běloruskými státními orgány se zvyšuje v důsledku toho, že byly do Běloruska zaslány dokumenty dokládající, že jmenovaná byla v České republice odsouzena pro trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí a následně zde požádala o mezinárodní ochranu. Stěžovatelka se obává i případného obvinění z jiného trestného činu, a to například pod záminkou jejího údajného dluhu u (zřejmě běloruské) pojišťovny. Přestože tedy stěžovatelka nebyla politicky aktivní, měla jí být doplňková ochrana prodloužena, neboť v jejím případě nelze s ohledem na shora uvedené skutečnosti vyloučit represe ze strany běloruských státních orgánů.

Z výše uvedených důvodů stěžovatelka navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvádí, že doplňková ochrana byla stěžovatelce udělena z důvodu pochybností o osudu neúspěšných žadatelů o azyl po jejich návratu do Běloruska. V opětovném řízení o doplňkové ochraně již bylo postaveno na jisto, že tyto osoby nejsou po návratu do vlasti vystaveny žádným negativním následkům. Z toho důvodu žalovaný v případě stěžovatelky neshledal další trvání doplňkové ochrany opodstatněným. V podrobnostech pak žalovaný odkazuje na správní spis, zejména na výpovědi stěžovatelky a na vlastní rozhodnutí. Žalovaný navrhuje, aby zdejší soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval přípustností kasační stížnosti. Kasační stížnost je dle § 102 s. ř. s. zásadně přípustná, s výjimkou případů taxativně vypočtených v

§ 104 s. ř. s, pokud splňuje zákonné náležitosti (§ 106 odst. 1 s. ř. s.), je podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatel je řádně zastoupen (§ 105 s. ř. s.). Podle § 104 odst. 4 s. ř. s. není kasační stížnost přípustná, opírá-li se jen o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103, nebo o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl. Stěžovatelka v kasační stížnosti mimo jiné namítá, že by v případě návratu do Běloruska mohla být stíhána za diskreditaci republiky v zahraničí i z důvodu jejího trestního stíhání a následného odsouzení v České republice, či případně pro spáchání jiného trestného činu v souvislosti s jejím dluhem u pojišťovny. Nejvyšší správní soud konstatuje, že stěžovatelka tyto důvody neuplatnila v řízení před krajským soudem, ačkoliv tak nepochybně učinit mohla. Uvedené stížní námitky je tedy nutno považovat za nepřípustné podle § 104 odst. 4 s. ř. s. V rozsahu ostatních námitek je vzhledem k splnění všech náležitostí a podmínek řízení kasační stížnost přípustná.

Nejvyšší správní soud se ve smyslu § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Vymezením institutu nepřijatelnosti se soud již podrobně zabýval např. ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39 (všechna zde citovaná rozhodnutí jsou dostupná též na www.nssoud.cz). Nyní projednávaná věc však typově nespadá pod žádnou ze situací uvedených ve výše citovaném usnesení. Nejvyšší správní soud v projednávané věci neshledává stěžovatelkou tvrzené hrubé pochybení krajského soudu při výkladu práva a zdůrazňuje, že se v rámci své rozhodovací činnosti již zabýval všemi dotčenými právními otázkami.

Stěžovatelka se domnívá, že jí měla být prodloužena doplňková ochrana, neboť v jejím případě nadále existuje riziko, že bude v souvislosti s podáním žádosti o mezinárodní ochranu v České republice po návratu do Běloruska vystavena represím ze strany tamních státních orgánů, a to včetně možného trestního stíhání pro diskreditaci republiky v zahraničí. Nejvyšší správní soud konstatuje, že se již v minulosti dostatečně zabýval otázkou, jaké podmínky musí být splněny, aby bylo možno žadateli o azyl udělit doplňkovou ochranu podle § 14a zákona o azylu. V obecné rovině lze odkázat například na rozsudek ze dne 21. 5. 2008, č. j. 2 Azs 48/2007 - 71, v němž zdejší soud uvedl, že: *„při posuzování překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, je třeba zohlednit změnu situace v zemi původu, která nastala až po rozhodnutí správního orgánu, tehdy, pokud tato změna podle konkrétních skutkových okolností případu je natolik podstatná a intenzivní, že by mohla představovat „reálné nebezpečí“, že žadatel bude vystaven mučení či nelidského a ponižujícího zacházení či trestu [čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, ve znění protokolů č. 3, 5 a 8 (č. 209/1992 Sb.)], anebo pokud by díky této změně bylo „přiměřeně pravděpodobné“, že v případě návratu do země původu bude čelit pronásledování z důvodů uvedených v čl. 1 Úmluvy o právním postavení uprchlíků (č. 208/1993 Sb.)*“ (přestože se citované rozhodnutí vztahuje k institutu překážky vycestování upraveném v § 91 zákona o azylu ve znění účinném do 31. 8. 2006, lze uvedený závěr analogicky vztáhnout i k institutu doplňkové ochrany zakotveném v § 14a téhož předpisu s účinností od 1. 9. 2006; k tomu srov. např. rozsudek ze dne 26. 7. 2007, č. j. 2 Azs 30/2007 - 69). Z logiky věci plyne, že totožným způsobem je nutno posuzovat i žádost o prodloužení doplňkové ochrany. Ministerstvo vnitra tedy i v řízení o žádosti o prodloužení doplňkové

ochrany zkoumá, zda jsou v době podání této žádosti splněna výše uvedená kritéria přiměřené pravděpodobnosti a reálného nebezpečí.

Výkladem těchto právních pojmů se zdejší soud podrobně zabýval například v rozsudku ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006 - 82, a dospěl k závěru, že: „*přiměřená pravděpodobnost nežádoucího důsledku návratu do země původu je dána tehdy, bývá-li tento důsledek v případech obdobných případu žadatele nikoli ojedinělý*“, což v praxi znamená, že: „*k nežádoucímu důsledku v případech obdobných případu žadatele dochází natolik často, že s ním ten, komu takový následek hrozí, musí počítat jako se vcelku běžným jevem, a nikoli jako s jevem toliko výjimečným*.“ Obdobně i pojem „*reálného nebezpečí*“ je v témže rozhodnutí interpretován tak, že: „*ve významném procentu případů obdobných situaci stěžovatele dojde k nežádoucímu následku, takže stěžovatel má dobré důvody se domnívat, že takovýto následek může s významnou pravděpodobností postihnout i jeho.*“

V projednávané věci stěžovatelka ve správním řízení uvedla, že před odchodem z vlasti neměla žádné problémy s běloruskými státními orgány. Jako příčinu emigrace výslovně uvedla ekonomické důvody a z jejích vyjádření rovněž vyplynulo, že nebyla nikterak zapojena do opoziční politické činnosti. Žalovaný si v dané věci obstaral dostatek zdrojů o aktuální situaci v Bělorusku, z nichž vyplynulo, že i přes trvale neuspokojivou situaci v oblasti lidských práv nejsou známy případy trestního stíhání či jiného obdobného postihu navrátivších se běloruských občanů, kteří požádali v zahraničí o azyl. Nejvyšší správní soud pak poukazuje na to, že se již obdobnými případy v nedávné době zabýval. V rozsudku ze dne 4. 11. 2009, č. j. 2 Azs 42/2008 - 125, po provedeném dokazování konstatoval, že „*doposud nejsou známy případy, že by neúspěšní žadatelé o azyl byli po svém návratu do Běloruska v tomto ohledu postihován.*“ (pro shodný závěr srov. též rozsudek ze dne 20. 11. 2009, č. j. 1 Azs 104/2008 - 61). Důvody, pro které je stěžovatelkou požadováno prodloužení doplňkové ochrany se tedy Nejvyšší správní soud již zabýval a dospěl k závěru, že ve vztahu k zemi původu dány nejsou. Přitom není rozdíl mezi posouzením podmínek pro udělení doplňkové ochrany a pro její prodloužení.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje tedy dostatečnou odpověď na všechny námitky přípustně uplatněné v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Shledal ji proto ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 3, § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jestliže byl návrh odmítnut.

Stěžovatelce byla pro řízení o kasační stížnosti ustanovena zástupkyní advokátka; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 8, § 120 s. ř. s.). Ustanovená zástupkyně požadovala odměnu a náhradu hotových výdajů za jeden blíže nespecifikovaný úkon právní služby. Z kasační stížnosti i z jejího doplnění ze dne 9. 6. 2009 je však na první pohled patrné, že byly podány samotnou stěžovatelkou a nikoliv její zástupkyní. Ani v jednom z těchto podání není dotyčná advokátka uvedena coby zástupkyně stěžovatelky, obě podání jsou podepsána pouze stěžovatelkou, která je zřejmě

také krajskému soudu osobně doručila. Soud ve spise nenalézá žádné další písemnosti, z nichž by bylo patrné, jaký konkrétní úkon právní služby ustanovená advokátka v řízení o kasační stížnosti učinila. Za dané situace tedy není možné ustanovené zástupkyni přiznat jí požadovanou odměnu a náhradu hotových výdajů.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. února 2010

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu